

Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik İnançlarının İncelenmesi

Fatih Mutlu ÖZBİLEN¹

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Çanakkale, Türkiye, fatihmutluozbilen@gmail.com, 0000-0003-3187-0028

Öz

Okul dışı öğrenme ortamları olarak kabul edilen müzeler, eğitim ve öğretim sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Okullarda sunulan eğitim yanında müzelerin gezilip görülmesi, öğrencilere bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik destek olmaktadır. Müze ziyaretlerine yönelik müfredatların yanında öğretmenlerin müze eğitimleri ile ilgili bilgi ve becerileri de sürecin etkililiği açısından gereklidir. Bu bağlamda araştırmada müze eğitimi ile ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları öz-yeterlik inançları incelenmiştir. Araştırma nicel yöntemine uygun olarak tarama modeli ile yürütülmüştür. Örneklem grubu ise İstanbul’da görev yapan 326 sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Araştırmada veriler, Uslu ve Yeşilbursa’nın (2014) geliştirdiği “Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği” ile toplanmıştır. Analizler SPSS v.21 paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin müze eğitimi ile ilgili sahip oldukları öz-yeterlik inançlarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, istihdam durumu, öğrencilerle müze ziyareti gerçekleştirme durumu ve öğretim yapılan sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı; müze eğitimi hakkında hizmet içi eğitim almalarına göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Buradan hareketle öğretmen adaylarının lisans öğrenimleri döneminde müze eğitimi ile ilgili ders almaları ve öğretmenlere de bu eğitimlerin hizmet içi eğitimler şeklinde sunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Müze Eğitimi, Öz-yeterlik İnancı, Sınıf Öğretmeni

Atıf Bilgisi

Özbilen, F. M. (2023). Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik İnançlarının İncelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(Özel Sayı), 444-466. <https://doi.org/10.51119/ereegf.2023.51>

Geliş Tarihi	22.08.2023
Kabul Tarihi	24.10.2023
Yayın Tarihi	29.10.2023
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Bilgilendirme	Yok.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Turnitin
Etik Bildirim	fatihmutluozbilen@gmail.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Examining Classroom Teachers' Self-efficacy Beliefs Regarding Museum Education

Fatih Mutlu ÖZBİLEN¹

¹ Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale Vocational School of Social Sciences, Çanakkale, Türkiye, fatihmutluozbilen@gmail.com, 0000-0003-3187-0028

Abstract

Museums, which are accepted as out-of-school learning environments, play an important role in the education and training process. With the education offered in schools, visiting museums supports students to increase their knowledge and skills. In addition to the curriculums for museum visits, teachers' knowledge and skills about museum education are necessary for the effectiveness of the process. In this study, the self-efficacy beliefs of classroom teachers regarding museum education were investigated. The research was carried out with the survey model in accordance with the quantitative method. The sample group consisted of 326 classroom teachers working in Istanbul. The data were collected with the "Self-Efficacy Belief Scale for Museum Education" developed by Uslu and Yeşilbursa (2014). Analyzes were performed with the SPSS v.21 package program. Consequently, it was revealed that the teachers' self-efficacy beliefs about museum education were at a high level. In addition, self-efficacy beliefs towards museum education did not differ according to variables, such as gender, employment status, visiting museums with students, and grade level. It was revealed that there was a significant difference as regards the in-service training related to museum education. Thus, it is recommended that teacher candidates take courses related to museum education during their undergraduate education and that these trainings are offered to teachers as in-service trainings.

Keywords

Museum Education, Self-efficacy Belief, Classroom Teacher

Citation

Özbilen, F. M. (2023). Examining Classroom Teachers Self Efficacy Beliefs Regarding Museum Education. *Journal of Necmettin Erbakan University Ereğli Faculty of Education*, 5(Special Issue), 444-466. <https://doi.org/10.51119/ereegf.2023.51>

Date of Submission	22.08.2023
Date of Acceptance	24.10.2023
Date of Publication	29.10.2023
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Acknowledgements	No.
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	fatihmutluozbilen@gmail.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Extended Abstract

Introduction: It is an important issue in terms of national and spiritual values to be able to establish a connection with the past in schools and to create a historical awareness in students. The museums, which are in an important position to realize this purpose, have the features of obtaining information, collecting some data or using them for educational purposes as well as visiting and seeing. As Dudzinska-Przesmitzki and Grenier (2008) state, in addition to their traditional roles, they are also used as museums, cultural and educational centers. As a matter of fact, museums, which are one of the alternative information sources that teachers turn to to improve their students' learning processes, help provide access to culture, history, ideas and information from all over the world (Tuffy, 2011). For this reason, it is necessary to know that museums have multidimensional functions and they should be used actively in the education and training process.

In museums, which are out-of-school learning environments, individuals are given the opportunity to obtain information with many written materials (Mercin, 2017). In most museums, education has now gone far beyond just providing visits by children in school groups to mean lifelong learning (Griffin, 2011). In order for museum visits to be effective and meaningful for students, the qualities of museum education programs are of great importance, and the effects of the people or institutions responsible for the planning and implementation of the process are also undeniably valuable (Akman, Özen-Altinkaynak, Ertürk-Kara, & Can-Gül, 2015). A teacher's sense of self-efficacy goes beyond the classroom (Friedman & Kass, 2002). Here, too, the skills of teachers to plan and conduct out-of-class activities come to the fore. For this reason, it is thought that these learning can be carried out in a healthier way by the teachers receiving museum education. It is also important to determine the self-efficacy belief levels of classroom teachers towards museum education and to reveal whether self-efficacy for museum education is related to some variables. In this context, the aim of the research is to examine the self-efficacy beliefs of classroom teachers regarding museum education.

Method: Quantitative method and survey model were adopted in this study, which was conducted to determine the self-efficacy beliefs of classroom teachers about museum education. The sample group of the research consisted of 326 classroom teachers working in Istanbul in the second term of the 2020-2021 academic year. The sample group was determined by adopting the convenient sampling method, which is one of the non-probability sampling types. The "Self-Efficacy Belief Scale for Museum Education", which was developed and validated by Uslu and Yeşilbursa (2014), was used in order to determine the self-efficacy beliefs of classroom teachers towards museum

education. In the analysis of the data, the data regarding the responses of the classroom teachers to the scale were transferred to the SPSS v.21 package program. First, the normality distribution of the data was examined and statistical analyzes were carried out depending on the values found.

Findings: First of all, it was determined that the self-efficacy beliefs of the classroom teachers towards museum education pointed to the level of "I am competent" and were at a high level. Secondly, it was found that the mean scores of classroom teachers' self-efficacy beliefs towards museum education did not differ significantly according to gender. Thirdly, it was found that the mean scores of the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards museum education did not differ significantly according to the grade level in which they were taught. Fourthly, it has been found that the mean scores of classroom teachers' self-efficacy beliefs towards museum education do not differ significantly according to their employment status. Fifthly, it was found that the mean scores of the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards museum education differed significantly according to their in-service training for museum education. Sixthly, it was found that the mean scores of the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards museum education did not differ significantly according to the variable of having visited museums with students before.

Result and Discussion: According to the findings of the study, it was revealed that the self-efficacy beliefs of classroom teachers are above the average and correspond to a level that can be evaluated as high. Similarly, in the research of Yeşilbursa and Uslu (2014) and Tural and Kala (2018), it was concluded that teacher candidates' self-efficacy beliefs towards museum education are at a high level. Secondly, it was determined that the self-efficacy beliefs of the classroom teachers towards museum education did not differ significantly according to the gender variable. In the research of Yurtdakal and Karakaş (2021), it was determined that the self-efficacy beliefs of prospective classroom teachers towards organizing educational trips to out-of-school learning environments did not differ significantly according to the gender variable. Similarly, İşlek's (2019), Tural and Kala's (2018) and Yeşilbursa and Uslu's (2014) research, it was found that self-efficacy beliefs towards museum education did not differ significantly according to gender. Thirdly, it was determined that the self-efficacy beliefs of the classroom teachers towards museum education differed significantly with the students according to the variable of receiving in-service training for museum education. Similarly, in the studies of Yeşilbursa and Uslu (2014) and Körükcü (2019), it was revealed that receiving museum education significantly differentiated the self-efficacy beliefs of prospective teachers towards museum education. Fourthly, it was determined that the self-

efficacy beliefs of classroom teachers towards museum education did not differ significantly according to their employment status. Fifthly, it was determined that the self-efficacy beliefs of classroom teachers towards museum education did not differ significantly according to the visiting museums with students. Similarly, in İşlek's (2019) research, the self-efficacy beliefs of teacher candidates towards museum education did not differ significantly according to their educational status in the museum. Sixthly, it was determined that the self-efficacy beliefs of the classroom teachers towards museum education did not differ significantly according to the grade level variable.

Giriş

Okullarda geçmişle bir bağ kurabilmek ve öğrencilerde bir tarih bilinci oluşturabilmek milli ve manevi değerler açısından önemli bir husustur. Bu amacı gerçekleştirebilmeye yönelik önemli bir konumda bulunan müzeler gezip görmenin yanında bilgi edinme, birtakım veriler toplama ya da eğitsel amaçlı olarak kullanılma özelliklerine de sahiptir. İnsanlığın çok uzun zamanlardan beri var olduğu bilindiğine göre geçmişte yaşamış toplulukların yaşam biçimleri, içerisinde buldukları tarihsel süreçler ya da savaşların yeni gelen nesle aktarılabilmesi hususunda müzelerin eğitim ve öğretim sürecinde çok önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. Dudzinska-Przesmitzki ve Grenier'in (2008) de belirttiği üzere geleneksel rollerinin yanı sıra müzeler, kültür ve eğitim merkezleri olarak da kullanılmaktadırlar. Nitekim öğretmenlerin, öğrencilerinin öğrenme süreçlerini geliştirmek için yöneldikleri alternatif bilgi kaynaklarından birisi olan müzeler, dünyanın her yerindeki kültür, tarih, fikir ve bilgilere erişim sağlamaya yardımcı olmaktadır (Tuffy, 2011). Bu nedenle müzelerin çok boyutlu işlevlerinin olduğu bilinerek eğitim-öğretim süreci açısından aktif bir biçimde kullanılmaları gerekmektedir.

Müzeler, okul dışı öğrenme ortamlarının başında gelmekle birlikte bireylere okullarda sunulamayacak türde eşsiz eser, belge ve çeşitli türde yaşanmışlıklar sunmaktadırlar. Müzeler sayesinde bireyler hem yazılı materyallerde elde edemedikleri bilgileri edinmekte hem de onları hissederek algılayabilmektedirler (Mercin, 2017). Okulların eğitim sayesinde kazandırmak istedikleri konusunda büyük bir gücü bulunan müzeler, sergiledikleri çeşitli koleksiyonlar sayesinde izleyicilerin hayal gücü ve yaratıcılıklarını geliştirebilmekte ve beğeni duygusunun da ön plana çıkmasını sağlayabilmektedirler (Kuruoğlu-Maccario, 2002). Bu amaçlara bağlı olarak 20. yüzyılla birlikte teorik ve pratik yönleriyle Müze Pedagojisi'nin ilerlemeci bir yaklaşımla gelişimi ve kültürel eğitim faaliyetleri de ön plana çıkmış bulunmaktadır. Bunun sonucunda kültürel ve tarihi değerlerin geleneksel ve yenilikçi olmak üzere içselleştirilme biçimlerinin de birbiriyle bütünleşmesi gerçekleşmiştir (Milovanov, Nikitina, Sokolova ve Sergeyeva, 2017). Bir başka deyişle müzeler hakkında alınacak teorik bilgilerin uygulamaya dökülecek niteliğe kavuşturulması gerçek yaşamla daha fazla ilişkilendirmeleri ve geleneksel ve çağdaş yaklaşımların sentezlenmeleri beraberinde getirmektedir.

Çoğu müzede eğitim, artık sadece okul gruplarındaki çocukların ziyaretlerini sağlamanın çok ötesine geçerek yaşam boyu öğrenme anlamına gelmiştir (Griffin, 2011). Müze eğitimini içerisine alan eğitim türlerinin alanyazında iki şekilde ele alındığı ile karşılaşılmaktadır. Nitekim müze odaklı birtakım hedeflere ve etkinliklere dayalı olarak düzenlenen birtakım eğitim programları non-formal öğrenme ancak herhangi bir resmi plan ve programa göre düzenlenmemiş müze etkinlikleri ise informal öğrenme kapsamında

değerlendirilmektedir (Dudzinska-Przesmitzki ve Grenier, 2008). Dolayısıyla müze eğitiminin sadece müze binaları içerisinde değil; şehirde, doğada ya da web üzerinden düzenlenebilmesi söz konusudur. Bununla birlikte müze personellerinin okulları ziyareti, müze binaları dışında açık havada (yerel mimari miras, kültürel manzara ya da açık hava heykelleri) gerçekleştirilen eğitimlerin tümü de müze eğitimi kapsamında ele alınmaktadır (Levä, 2020). Yani müze eğitimleri sadece okul içerisinde belirli bir plan ve program dahilinde verilen geleneksel bir eğitim türü değildir. Müzelerle ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasına yönelik olarak okul dışında müzelerde, doğada ya da kültürel ortamlarda düzenlenen eğitimler müze eğitimi kapsamında değerlendirilmektedir.

Birer eğitim kurumu olarak kabul edilen müzelerde eğitimin, öğrencilerin duygularının olumlu yönde etkilenmesi ve öğrencilerin bilgiyi edinebilmeleri sürecinde etkili oldukları bilinmektedir (Mercin, 2017). Eski çağlardan beri bir eğitim aracı olarak kullanılan müzeler ilköğretim öğrencileri tarafından eski ya da bozuk birtakım eserlerin sergilendiği ortamlar olarak konumlandırılmış ve buna bağlı olarak da ilgi çekici bulunmamışlardır (Ruso ve Bayram-Topdal, 2014). Ancak müze ziyaretlerinin öğrenciler için etkili ve anlamlı bir hale gelebilmesi için müze eğitim programlarının nitelikleri büyük önem taşımakla birlikte sürecin planlama ve uygulamasında sorumlu olan kişi ya da kurumların etkileri de yadsınamaz derecede değerlidir (Akman, Özen-Altınkaynak, Ertürk-Kara ve Can-Gül, 2015). Öğretmenler, bu süreçte büyük sorumluluğa sahip olduklarından özellikle temel eğitim basamağında görev yapan okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerine müzelere yönelik olumlu duygular kazandırılmasında önemli etkileri olduğu söylenebilir.

Müzelerin eğitimde etkili bir şekilde kullanılabilmesi ve bu alanda öğrencilere yönelik bazı etkinliklerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ancak bu etkinliklerin etkili bir şekilde sürece dahil edilebilmeleri için bu konuda eğitim almış ve uygulamaya dökebilecek öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır (Şar ve Sağkol, 2013). Friedman ve Kass'ın (2002) da belirttiği üzere bir öğretmenin öz-yeterlik inancı, sınıf alanının ötesine geçmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin müze eğitimi ile ilgili sahip oldukları öz-yeterlik inancı, bu konuda alınan eğitimlerin sınıf dışı uygulamalarla da öğrencilerin öğrenmeleri için kullanılmasını sağlamaktadır. "Kişinin belirli düzeyde kazanımlar üretebileceğine dair eylemli yeteneklerine olan inancı" (Bandura, 1977, s. 382) olarak tanımlanan öz-yeterlik inancı, kişi ya da kişilerin belirli bir görev ile ilgili olarak motivasyon düzeyini belirlemede önemlidir (Bandura, 1989). Yani müze eğitimi ile ilgili öz-yeterlik inancına sahip olma, öğretmenlerin sınıf dışı etkinlikleri planlayabilme ve yürütebilme becerileri hakkında motivasyonlarını öne çıkarmaktadır. Mollaoğlu'nun (2022) da belirttiği üzere müze eğitimi iyi bir planlama, programla ilişkilendirme, entegrasyon ve işbirliği gerektirmektedir.

Dolayısıyla öğretmenlerin öğretim sürecindeki özyeterlikleri, onların karar verme ve öğretme becerileri açısından önemlidir (Ennes, Jones ve Chesnutt, 2020).

Müze ziyaretinden elde edilen kazanımlar ve öğrenmelerde, ziyaretler süresince bireylerin kendilerini rahat hissetmeleri ve ziyaretlerden tatmin olmaları önemlidir (Lemon ve Garvis, 2013). Müze ziyaretleri süresince öğrencilerin sıkılmadan etkinliklere katılmaları ve müze ziyareti sonucunda da nitelikli öğrenmeler yaşadıklarına dair tatmin duygusu hissedebilmeleri için öğretmenlerin müze eğitimi almaları önemli görülmektedir. Çünkü Öner'in (2022) ve Öner ve Binekci'nin (2021) araştırmalarında da ulaşılan bir sonuç olarak müze eğitimine katılan öğretmenler, müze eğitimi ile ilgili daha yüksek öz-yeterlik inancı elde edebilmektedirler. Bu nedenle müze eğitimi sayesinde öğretmenlerin müze ziyaretini planlama, gerçekleştirme ve değerlendirme ile ilgili yapılması gerekenlerin farkında olmaları hem kendilerinin hem de öğrencilerinin bu ziyaretlerden beklentilerini karşılayabilmede etkilidir. Bu doğrultuda bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inanç düzeylerinin belirlenmesi ve müze eğitime yönelik öz-yeterliğin birtakım değişkenler ile ilişkili olup olmadığının ortaya konulmasının önemli olduğu düşünülmüştür. Akyalçın'ın (2019) da ifade ettiği gibi müze eğitimi, hem temel eğitim hem de hayat boyu eğitim sürecinde bireylerin yaşantılarına bağlı olarak çok yönlü öğrenmelerin gerçekleşebilmesi ve müzelerin birer yaşam alanı olarak kullanılmasını kapsamaktadır. Dolayısıyla temel eğitim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi ile ilgili bilgi ve becerileri, öğrencilerin ileriki öğrenmelerine temel oluşturması açısından önemlidir. Alanyazında sınırlı da olsa sınıf öğretmenleri ile çalışılan ve müzeleri de içerisinde bulunduran sınıf dışı eğitim etkinlikleri (Demirtaş ve Akkocaoğlu-Çayır, 2021) ve okul dışı öğrenme etkinlikleri (Demir ve Çetin, 2022) ile ilgili araştırmalar bulunmaktadır. Fakat yalnızca sınıf öğretmenleri üzerinde yürütülmüş ve doğrudan müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma, alandaki bu boşluğu doldurması ve yapılacak yeni araştırmalara ışık tutması açısından önemli görülmüştür.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada müze eğitimi ile ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları öz-yeterlik inançları incelenmiştir. Bu amaca bağlı olarak ise aşağıdaki sorular cevaplanmaya çalışılmıştır:

- Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin öz-yeterlik düzeyleri nasıldır?
- Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin öz-yeterlik düzeyleri;

- a) cinsiyet,
- b) istihdam durumu,
- c) öğretim yapılan sınıf düzeyi,
- d) müze eğitimine yönelik hizmet içi eğitim alma durumu ve
- e) daha önce öğrencilerle müze gezisi/ziyareti gerçekleştirme durumu değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu bölüm, araştırmada tercih edilen model, örneklem grubu, verilerin toplandığı veri toplama aracı ve veri analizleri ile ilgili süreç hakkında bilgiler vermektedir.

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında sahip oldukları öz-yeterlik inançlarını belirlemeye yönelik yürütülen bu araştırma nicel yöntemle yürütülmüş ve araştırmada tarama modeli benimsenmiştir. Isaac ve Michael'in (1997) de belirttiği gibi tarama araştırmaları, sorulan soruları yanıtlamak, ortaya atılan ya da gözlemlenen birtakım sorunları çözmek, zaman içerisindeki eğilimleri analiz etmek ve de bir durum hakkında neyin ne kadar ve hangi bağlam içerisinde bulunduğuna yönelik açıklamalar yapabilmek amacı taşımaktadır. Ayrıca tarama araştırmalarının özelliklerinden bazıları da nicel araştırmalarda tercih edilmeleri, bireylerden veri toplandığı için öznel olmaları ve ulaşılan sonuçların genellenebilirliğine imkân tanınmasıdır (Pinsonneault ve Kraemer, 1993).

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklem grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde İstanbul'da görev yapan 326 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Örneklem grubu, olasılık dışı örnekleme türlerinden birisi olan uygun (kolay ulaşılabilir) örnekleme yöntemi benimsenerek belirlenmiştir. Uygun örneklemede, kişiler araştırmacının uygunluğuna göre araştırmada yer alırlar. Bu yöntemin avantajı popülasyondaki bireylerin tamamının bir listesine ihtiyaç duyulmadan en sık kullanılan ve maliyet açısından en düşük maliyetli yöntem olmasıdır (Acharya, Prakash, Saxena, ve Nigam, 2013). Bu örnekleme türünün tercih edilmesinde, araştırmacının veri toplama sürecinde İstanbul'da bir ilkokulda müdür yardımcısı olarak görev yapıyor olması ve sınıf öğretmenlerine kolay bir şekilde ulaşabilmiş olması etkili olmuştur.

Tablo 1.**Araştırmanın Örneklemindeki Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı**

Özellik	Değişken	f	%
Cinsiyet	Kadın	241	74.0
	Erkek	85	26.0
İstihdam Durumu	Kadrolu	290	89.0
	Ücretli	36	11.0
Öğretim Yapılan Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	95	29.0
	2. Sınıf	57	17.0
	3. Sınıf	84	26.0
	4. Sınıf	90	28.0
Müze Eğ. Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma	Evet	144	44.0
	Hayır	182	56.0
Daha Önce Öğrencilerle Müze Gezisi/Ziyareti Gerçekleştirme	Evet	248	76.0
	Hayır	78	24.0
	Toplam	326	100

Araştırmanın örneklemindeki öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımları yukarıdaki Tablo 1’de verilmektedir. Tablo 1’e göre sınıf öğretmenlerin 241’i (%74) kadın ve 85’i (%26) erkektir. Ayrıca bu öğretmenlerin 290’ı (%89) kadrolu ve 36’sı (%11) ücretli olarak görev yapmaktadır. Yine bu öğretmenlerin 95’i (%29) birinci sınıf, 57’si (%17) ikinci sınıf, 84’ü (%26) üçüncü sınıf ve 90’ı (%28) dördüncü sınıflara öğretim yapmaktadır. Aynı zamanda öğretmenlerin 144’ü (%44) müze eğitimine yönelik hizmet içi eğitim almışken 182’si (%56) müze eğitimine yönelik herhangi bir hizmet içi eğitim almamıştır. Son olarak bu öğretmenlerin 248’i (%76) daha önce öğrencilerle birlikte müze gezisi/ziyareti gerçekleştirmiş iken 78’i (%24) ise öğrencilerle müze gezisi/ziyareti gerçekleştirilmemiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında sahip oldukları öz-yeterlik inançlarını belirleyebilmek amacıyla Uslu ve Yeşilbursa (2014) tarafından geliştirilerek geçerlik ve güvenilirliği yapılmış “Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin toplanması aşamasında Google formlar aracılığıyla oluşturulan ölçekler öğretmenlere gönderilerek doldurmaları istenmiştir.

Müze Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik İnancı Ölçeği: Ölçek, beşli Likert tipi bir ölçek olup sırasıyla “Tamamen Yetersizim (1)”, “Yetersizim (2)”, “Kısmen Yeterliyim (3)”, “Yeterliyim (4)” ve “Tamamen Yeterliyim (5)” şeklinde puanlanmaktadır. 24 maddeden oluşan ölçekten alınabilecek en düşük puan 24

olup en yüksek puan ise 120'dir. Aşağıda ölçekte yer alan maddelerden bazıları verilmiştir:

- “Düzenlenecek geziyle ilgili bilgilendirme yaparak öğrencilerin ne ile karşılaşacaklarını öngörmelerini sağlayabilirim.” (Madde 1)
- “Öğrencilerin kendi kültürleri ile dünyada var olan diğer kültürler arasında kıyaslama yapmaları için müze eğitimini verimli bir şekilde gerçekleştirebilirim.” (Madde 2)
- “Müzedede edindikleri bilgileri geliştirebilmeleri için öğrencilere rehber olabilirim.” (Madde 4)
- “Müze eğitiminde disiplinler arası yöntem ve teknikleri kullanarak öğrencilere eğlenirken öğrenme imkânı sunabilirim.” (Madde 7)
- “Gezi sırasında sürekli bilgilendirme yaparak gezinin amaçlarından sapmasını engelleyebilirim.” (Madde 11)

Ölçeğin yapı geçerliğinin sağlanabilmesi amacıyla yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin tek boyuttan oluşan bir ölçek olduğu ve ölçekteki 24 maddenin toplam varyansın %48.86'sını açıkladığı tespit edilmiştir. Ayrıca ölçekteki madde faktör yüklerinin ise .57 ile .77 arasında değiştiği ortaya çıkmıştır. Güvenirlik analizi kapsamında ise iç tutarlılığı belirlemek amacıyla ölçeğe ilişkin Cronbach Alpha güvenirlilik katsayısının .96 olduğu bulunmuştur. Bu araştırmada ise sınıf öğretmenlerinden elde edilen veriler doğrultusunda ölçeğe ait Cronbach Alpha güvenirlilik katsayısı .97 şeklinde hesaplanmıştır. Bulunan bu değer ölçeğin güvenirlilik düzeyinin yüksek olduğu ve maddeler arasındaki iç tutarlılığın da yüksek olduğu şeklinde değerlendirilmektedir. Aynı zamanda hesaplanan bu değer, çalışılan örneklem grubu üzerinde ölçeğin kullanılabilirliği açısından güvenilir sonuçlar verdiği söylenebilir.

Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesi sürecinde ilk olarak sınıf öğretmenlerinin Google formlar aracılığıyla ölçeğe verdikleri yanıtlara ilişkin veriler Excel formatında bilgisayara indirilmiştir. Sonrasında araştırmanın bağımsız değişkenleri ile ilgili gruplamalar cinsiyete göre “Kadın=1, Erkek=2” istihdam durumuna göre “Kadrolu=1, Ücretli=2”, öğretim yapılan sınıf düzeyine göre “1.sınıf=1, 2.sınıf=2, 3.sınıf=3, 4.sınıf=4”, müze eğitime yönelik hizmet içi eğitim alma durumuna göre “Evet=1, Hayır=2” ve daha önce öğrencilerle müze gezisi/ziyareti gerçekleştirme durumuna göre ise “Evet=1, Hayır=2” şeklinde kodlamalar yapılarak veriler SPSS v.21 paket programına aktarılmıştır. Devamında sınıf öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği'ne verdikleri yanıtlar doğrultusunda verilerin normallik dağılımı incelenmiş ve bulunan değerlere bağlı olarak istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda

ölçeklerden elde edilen verilerin tanımlayıcı istatistik değerleri aşağıda Tablo 2 ve sonrasında Tablo 3'te detaylı bir biçimde verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde ilk olarak araştırma verilerinin analizinde hangi test türlerinin uygulanacağını belirlenmesine ilişkin normallik testleri ve sonrasında bağımlı değişkenin bağımsız değişken gruplarına ilişkin anlamlı farklılıkların ortaya konulabilmesine yönelik istatistiksel testler verilmiştir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtların Analizlerine Yönelik Bulgular

Araştırmada kullanılan ölçekten elde edilen verilere ilişkin Kolmogorov-Smirnov normallik testinden elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2.

Ölçekten Elde Edilen Verilere İlişkin Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Bulguları

Ölçek	Kolmogorov-Smirnov	
	Serbestlik Derecesi (df)	Sig.
Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği	326	,000

Yukarıdaki Tablo 2'de sınıf öğretmenlerinin yanıtları doğrultusunda Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği'nden elde edilen verilerin normalliğe uygunluğunun test edilmesinde yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucuna göre $p < .05$ olduğu için verilerin normal dağılıma uygun olmadığı görülmektedir. Nitekim Büyükoztürk'ün (2010) de belirttiği üzere grup büyüklüğünün 50'nin ($n=326$) üzerinde olduğu durumlarda Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi kullanılmakta ve $p < .05$ olduğunda veriler normal dağılımdan uzaklaşmaktadır. İkinci olarak verilerin normal dağılımının test edilmesinde betimsel istatistiklere ve sonrasında çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılarak bu değerler aşağıdaki Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Ölçekten Elde Edilen Verilere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikî Bulgular

Ölçek	N	\bar{X}	Medyan	Mod	d	Çarpıklık	Basıklık	Min.-Max.
Müze Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği	326	3.80	3.83	3.96	63	-.834	2.875	1.00-5.00

Yukarıdaki Tablo 3'ten elde edilen bulgular doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarının "Yeterliyim" düzeyine işaret ettiği ve yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\bar{X}=3.80$). Yine Tablo 3'ten elde edilen bulgular doğrultusunda aritmetik ortalama, medyan ve mod değerlerinin birbirinden çok fazla uzaklaşmasa da verilerden elde edilen çarpıklık değeri ve basıklık değerinin -1,5 ve +1,5 değerleri arasına düşmediği görülmektedir. Çarpıklık değeri her ne kadar uygun değer aralıklarında olsa da basıklık değerinin -1,5 ve +1,5 sınırları dışında olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle ölçekteki verilerin normal dağılımdan sapma gösterdiği söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarının bağımsız değişkenlere göre kıyaslamaları yapılırken parametrik olmayan testlerin kullanımı tercih edilmiştir. Bu süreçte bağımsız değişkenler için bağımlı değişken olan müze eğitime yönelik öz-yeterlik inancını karşılaştırmak amacıyla analizlerde ikili karşılaştırmalarda Mann Whitney U ve grup sayısının ikiden daha fazla olduğunda ise Kruskal Wallis H testleri tercih edilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 4'te sınıf öğretmenlerinin müze eğitime ilişkin öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, istihdam durumu, müze eğitime yönelik hizmet içi eğitim alma durumu ve öğrencilerle müze ziyareti gerçekleştirme durumu bağımsız değişkenleri açısından anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi amacıyla gerçekleştirilen Mann Whitney-U testine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 4.

Müze Eğitime İlişkin Öz-yeterlik İnancının Bazı Bağımsız Değişkenlere Göre İncelenmesi İçin Yapılan Mann Whitney U-Testi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Grup	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
	Cinsiyet	Kadın	41	163.26	39346.50	10185.500	.939
		Erkek	5	164.17	13954.50		
Müze Eğitimi	İstihdam Durumu	Kadrolu	90	162.74	47194.00	4999.000	.678
		Ücretli	6	169.64	6107.00		
Yönelik Öz-yeterlik İnancı	Müze Eğitime Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma	Evet	44	180.44	25983.50	10664.500	.004*
		Hayır	82	150.10	27317.50		
		Daha Önce Öğrencilerle Müze Gezisi/Ziyareti	Evet	48	167.75		
Hayır	8	149.98	11698.50				

Gerçekleştirme

$p < .05^*$

Yukarıdaki Tablo 4'ten anlaşılacağı üzere ilk olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inanç puan ortalamasının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve bu puan ortalamasının cinsiyet değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşmadığına ulaşılmıştır [$U=10185.500$, $p > .05$]. Bir başka deyişle sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin puan ortalamalarının kadın ve erkekler öğretmenlerde birbirine benzediği söylenebilir.

Sonrasında sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin puanların ortalamasının istihdam durumu değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve bu puan ortalamalarının da istihdam durumu değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşmadığına ulaşılmıştır [$U=4999.000$, $p > .05$]. Bu bulgu da sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin puan ortalamalarının kadrolu ve ücretli öğretmenlerde birbirine benzediğini göstermektedir.

Üçüncü olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inanç puan ortalamasının müze eğitime yönelik hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş; bu puan ortalamasının gruplar arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığına ulaşılmıştır [$U=10664.500$, $p < .05$]. Bu bulgu doğrultusunda grupların sıra ortalamaları incelendiğinde müze eğitime yönelik hizmet içi eğitim alanların bu konuda hizmet içi eğitim almayanlara göre müze eğitimi hakkında sahip oldukları öz-yeterlik inançlarının daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda müze eğitime yönelik hizmet içi eğitim almanın sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarını artırdığı söylenebilir.

Dördüncü olarak ise sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin puanların ortalamasının daha önce öğrencilerle müze ziyareti gerçekleştirme durumu değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş; bu puan ortalamasının gruplar arasında anlamlı bir şekilde farklılaşmadığına ulaşılmıştır [$U=8617.500$, $p > .05$]. Bu bulgu da sınıf öğretmenlerinin müze eğitime yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin puan ortalamalarının daha önce öğrencilerle müze ziyareti gerçekleştiren ve gerçekleştirilmeyen öğretmenlerde birbirine benzediğini göstermektedir.

Aşağıdaki Tablo 5'te ise sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarının öğretim yapılan sınıf düzeyi bağımsız değişkeni açısından anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi amacıyla gerçekleştirilen Kruskal Wallis H-testine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 5.

Müze Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik İnançının Öğretim Yapılan Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre İncelenmesi İçin Yapılan Kruskal Wallis H-Testi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Grup	n	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Müze Eğitimine Yönelik Öz-yeterlik İnanç	Öğretim Yapılan Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	95	152.24	3	2.191	.534
		2. Sınıf	57	165.60			
		3. Sınıf	84	165.48			
		4. Sınıf	90	172.21			

Yukarıdaki Tablo 5'ten anlaşılacağı üzere sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inanç puanlarının ortalamasının öğretim yapılan sınıf düzeyi değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve bu puan ortalamalarının öğretim yapılan sınıf düzeyi değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşmadığına ulaşılmıştır [$\chi^2(sd=3, n=326)=2.191, p>.05$]. Bir başka deyişle sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin puan ortalamalarının birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğretmenlerinde birbirine benzediği söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançlarının belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmada ilk olarak sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarının ortalamasının üzerinde olduğu ve yüksek olarak değerlendirilebilecek düzeye karşılık geldiği ortaya çıkmıştır. Yurtdakal ve Karakaş (2021) da araştırmalarında sınıf öğretmeni adaylarının en fazla eğitim gezileri düzenledikleri ortamlardan birinin müzeler olduğunu ve öğretmenlerin bu öğrenme ortamlarına yönelik öz-yeterlik inançlarının yüksek olduğu belirlemiştir. Benzer şekilde Yeşilbursa ve Uslu (2014) ile Tural ve Kala'nın (2018) araştırmalarında da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının müze eğitimi hakkında sahip oldukları öz-yeterlik inançlarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İşlek (2019) ise okul öncesi öğretmen adayları üzerinde yürütmüş olduğu araştırmasında öğretmen adaylarının, müzeleri eğitim ortamları olarak kullanma konusundaki öz-yeterlik inançlarını yetersiz olarak tespit etmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında genellikle ilkökul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin müze eğitimi konusunda kendilerini daha yeterli buldukları söylenebilir. Bu sonuca ulaşılmasının nedeninin üzerinde çalışılan örneklem gruplarının demografik özellikleri olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla temel eğitim basamağıyla birlikte gezilerin daha fazla gerçekleştirilmeye başlandığı göz önüne alındığında öğretmenlerin de bu konuda yeterli tecrübe edindikleri söylenebilir.

İkinci olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarının cinsiyet değişkeni yönünden anlamlı bir farklılaşma göstermediği

belirlenmiştir. Yurtdakal ve Karakaş'ın (2021) araştırmalarında sınıf öğretmeni adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarına eğitim gezileri düzenlemeye yönelik öz-yeterlik inançlarının cinsiyet değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşma göstermediği tespit edilmiştir. İşlek'in (2019) okul öncesi öğretmen adayları; Tural ve Kala (2018) ve Yeşilbursa ve Uslu'nun (2014) sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerinde yürüttükleri araştırmalarında da benzer olarak müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inancının cinsiyet yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda cinsiyet değişkeninin farklılaşması ile öğretmenlerin ya da öğretmen adaylarının müze eğitimine yönelik kendilerini yeterli hissetme durumlarının farklılaşmadığı söylenebilir.

Üçüncü olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında sahip oldukları öz-yeterlik inançlarının öğrencilerle müze eğitimine yönelik hizmet içi eğitim alma durumu değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşma gösterdiği belirlenmiştir. Öner ve Binekci'nin (2021) araştırmalarında da hizmet içi eğitim olarak müze eğitimi alan öğretmenlerin müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Demirel (2020) tarafından sınıf öğretmeni adayları üzerinde yürütülmüş araştırmada ise araştırmacı tarafından derslerdeki kazanımlarının müze eğitimi ile ilişkilendirilmesini sağlayacak türde bir öğrenme ortamı hazırlanmıştır. Verilen eğitimler sonrasında öğretmen adaylarının rehberlik, dersin işlenişi, dersi planlama ve öğrenme ortamı gibi müze eğitimini oluşturan boyutların tümünde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Diğer bir deyişle öğretmen adaylarının hazırlanan etkinlikler sayesinde müze eğitimine yönelik olumlu bir anlayış geliştirdikleri ve müzelerin kullanımı ile ilgili öz yeterlik düzeylerini artırdıkları söylenebilir. Yeşilbursa ve Uslu (2014) ve Körükcü'nün (2019) araştırmalarında da benzer olarak müze eğitimi alan öğretmen adaylarında müze eğitimi hakkında sahip olunan öz-yeterlik inançlarını anlamlı bir şekilde farklılaştırdığı ortaya çıkmıştır. Demirtaş ve Akkocaoğlu-Çayır'ın (2021) araştırmalarında da sınıf dışı eğitim etkinlikleri çerçevesinde sınıf öğretmenlerine verilen eğitimin onlara okul dışı çevrelere gezi düzenleyebilmeye yönelik öz-yeterlik inancı kazandırdığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda müze eğitimine yönelik olumlu bir tutum geliştirme ve müze eğitimi hakkında yeterli bir düzeye gelebilme noktasında öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin müze eğitimi almalarının önemli olduğu söylenebilir.

Dördüncü olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarının istihdam durumu değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Aslında burada araştırılmak istenen konu öğretmenlerin müze eğitimi alıp almamaları ile de ilişkili olarak değerlendirilebilir. Çünkü genelde kadrolu olarak istihdam edilen öğretmenlerin MEBBİS üzerinden hizmet içi eğitim alma hakları olduğundan ücretli olarak görev yapan öğretmenler ise MEBBİS'e kayıtlı olmadıklarından

kendilerine bu haklar tanınmamaktadır. Fakat araştırmada kadrolu ve ücretli olarak görev yapan öğretmenlerin müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançları arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bunun sebebinin ise araştırmaya katılan ve kadrolu olarak görev yapan 290 öğretmenden 151'inin ve 36 ücretli öğretmenden 21'inin daha önce müze eğitimine yönelik hizmet içi eğitim almamış olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Çünkü kadrolu ya da ücretli olarak görev yapma durumundan ziyade her iki öğretmen grubundan da çoğunluklu sayıda öğretmenin müze eğitimi üzerine hizmet içi eğitimlere katılmamış olması gruplar arasında anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır. Erdoğan'ın (2023) araştırmasında da okul dışı öğrenme ortamlarından birisi olarak müzeler ele alınmış; ayrıca öğretmenlerin bu ortamların kullanımları ile ilgili olarak öz-yeterlik algılarının görev yaptıkları okulların devlet ya da özel okul olma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Nitekim devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin genellikle kadrolu, özel okullarda görev yapanların ise ücretli olması sebebiyle öğretmenlerin müze eğitimi ile ilgili öz-yeterlik inançlarının istihdam durumuna göre farklılaşmadığı fakat burada hizmet içi eğitim alma değişkenin daha önemli olduğu söylenebilir.

Beşinci olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarının öğrencilerle müze ziyareti gerçekleştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. İşlek'in (2019) araştırmasında da benzer olarak öğretmen adaylarının müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarının müzede eğitim gerçekleştirme durumu yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşma göstermediği tespit edilmiştir. Ancak bu sonuçların aksine Körükcü'nün (2019) araştırmasında öğretmen adaylarının müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarının son bir yılda müzeleri ziyaret etme durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar ışığında mevcut araştırmada öğrencilerle birlikte müze ziyareti gerçekleştirmenin öğretmenlerin müze eğitimine yönelik öz-yeterliliğini olumlu şekilde etkilediği tespit edilmemiş olmasının müze ziyaretlerinin yakın bir zamanda gerçekleştirilmemiş olabileceğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Altıncı olarak sınıf öğretmenlerinin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarının öğretim yapılan sınıf düzeyi değişkeni yönünden anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin müze eğitimi hakkında öz-yeterlik inançlarını öğretim yapılan sınıf düzeyi yönünden değerlendiren herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğretim sürecini yürütme gibi bir sorumlulukları olduğundan gruplar arası herhangi bir farklılığın ortaya çıkmamış olabileceği söylenebilir.

Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlarla bağlantılı olarak şu öneriler sıralanabilir:

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar üzerinde çalışılan örneklem grubu ile sınırlıdır. Alanyazında sınıf ğretmenlerinin müze eğitimi ile ilgili öz-yeterlik inançlarının belirlenmesini amaçlayan bir araştırmaya rastlanmadığından farklı örneklem grupları üzerinde yeni araştırmaların yapılması ile konu hakkında genel bir yargıya varılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca cretli ğretmenlere Bakanlık tarafından hizmet içi eğitimlerle müze eğitimi verilmemesine rağmen kadrolu öğretmenlerle benzer öz-yeterliğe sahip olmalarının nedenleri daha detaylı bir biçimde araştırılabilir. Bu amaca yönelik de daha fazla ücretli olarak istihdam edilmiş sınıf öğretmenine ulaşılarak farklı bir araştırma daha yürütülebilir. Müze eğitimi almanın sınıf ğretmenlerinde öz-yeterlik inancını da artırdığı gerçeğinden hareketle eğer niversite döneminde bu alanda eğitim almamış ise öğretmenlerin tümüne Bakanlık tarafından resen müze eğitimleri aldırılabilir.

Kaynakça

- Acharya, A. S., Prakash, A., Saxena, P., & Nigam, A. (2013). Sampling: why and how of it?. *Indian Journal of Medical Specialities*, 4(2). <https://doi.org/10.7713/ijms.2013.0032>
- Akman, B., zen-Altınkaynak, ř., Ertürk-Kara, H. G., & Can-Gl, ř. (2015). Okul ncesi ğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28(1), 97-115. <https://doi.org/10.19171/uuefd.49876>
- Akyalçın, A. (2019). *Müze eğitiminin sanat kültürümüze ve yaratıcılık anlayışına katkıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44, 1175-1184.
- Büyüköztürk, ř. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum* (11. baskı). Pegem Akademi.
- Demir, E., & etin, F. (2022). Teachers' self-efficacy beliefs regarding out-of-school learning activities. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 12(1), 147-166.
- Demirel, İ. N. (2020). Sınıf eğitimi ğretmen adaylarının müzelerde eğitim uygulamalarına yönelik öz yeterlikleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 585-604. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.52925-635352>

- Demirtaş, S., & Akkocaoğlu-Çayır, N. (2021). Sınıf öğretmenlerinin sınıf dışı eğitim etkinlikleri projesine yönelik deneyimleri üzerine bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 46(208), 1-30. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2021.9565>
- Dudzinska-Przesmitzki, D., & Grenier, R. S. (2008). Nonformal and Informal Adult Learning in Museums. *Journal of Museum Education*, 33(1), 9–22. doi:10.1080/10598650.2008.11510583
- Ennes, M., Jones, M. G., & Chesnutt, K. (2020). Evaluation of educator self-efficacy in informal science centers. *Journal of Museum Education*, 45(3), 327-339. doi: 10.1080/10598650.2020.1771993
- Erdoğan, A. (2023). *Sınıf öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamları kullanımlarına yönelik öz-yeterlik algılarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Friedman, I. A., & Kass, E. (2002). Teacher self-efficacy: A classroom-organization conceptualization. *Teaching and Teacher Education*, 18, 675-686. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(02\)00027-6](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(02)00027-6)
- Griffin, D. (2011). Introduction: learning, the visiting experience and the art museum as educator. In D. Griffin & L. Paroissien (Eds.) *Understanding Museums: Australian museums and museology* (pp. 1-2). National Museum Australia. https://nma.gov.au/research/understanding-museums/_lib/pdf/Understanding-Museums_Education_visitors.pdf Erişim tarihi 10.06.2023.
- Isaac, S., & Michael, W. B. (1997). *Handbook in research and evaluation: A collection of principles, methods, and strategies useful in the planning, design, and evaluation of studies in education and the behavioral sciences* (3rd Ed.). Educational and Industrial Testing Services.
- İşlek, D. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançlarının ve görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 1434-1447. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.630387>
- Körükçü, M. (2019). Değişen müze eğitimi algısı çerçevesinde sosyal bilgiler ve tarih öğretmen adaylarının müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 759-771. doi: 10.26468/trakyasobed.542284
- Kuruoğlu-Maccario, N. (2002). Müzelerin eğitim ortamı olarak kullanımı. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 275-285.
- Lemon, N., & Garvis, S. (2013). What is the role of the arts in a primary school?: An investigation of perceptions of pre-service teachers in Australia.

- Australian Journal of Teacher Education*, 38(9). doi: 10.14221/ajte.2013v38n9.7
- Levä, K. (2020). Museums and education in Finland. In T. Fristrup (Ed.) *Museums and education in the North* (pp. 51-57). Fornvårdaren 39. Jamtli Förlag. http://nckultur.org/wp-content/uploads/2020/11/Fornvardaren_39_single.pdf Erişim tarihi 27.06.2023.
- Mercin, L. (2017). Müze eğitimi, bilgilendirme ve tanıtım açısından görsel iletişim tasarımı ürünlerinin önemi. *Millî Eğitim Dergisi*, 214, 209-237.
- Milovanov, K. Y., Nikitina, E. Y., Sokolova, N. L., & Sergeyeva, M. G. (2017). The creative potential of museum pedagogy within the modern society, *Revista Espacios*, 38(40).
- Mollaoğlu, S. (2022). The evaluation of faculty of education students' self-efficacy beliefs for museum education. *Education Quarterly Reviews*, 5(Special Issue 2: Current Education Research in Turkey), 258-266.
- Öner, G. (2022). Self-efficacy beliefs of teachers who participated in museum education certificate program as regards museum education. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications*, 13(2), 66-75.
- Öner, G., & Binekci, Ö. (2021). Müze eğitimi sertifika programına katılan öğretmenlerin müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. 9. *Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı* içinde (ss. 89-90). Sosyal Bilgiler Eğitimcileri Birliği Derneği. Erişim adresi http://usbes2021.ibu.edu.tr/USBES2021_ozet_kitapcigi.pdf
- Pinsonneault, A., & Kraemer, K. L. (1993). Survey research methodology in management information systems: An assessment. *Journal of Management Information Systems*, 10(2), 75-105.
- Ruso, L., & Bayram-Topdal, E. (2014). The use of museums for educational purposes using drama method. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 141, 628 – 632. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.05.110
- Şar, E., & Sağkol, T. (2013-2). Eğitim fakültelerinde müze eğitimi dersi gerekliliği üzerine. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 83-90.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Allyn and Bacon.
- Tuffy, J. (2011). *The learning trip: Using the museum field trip experience as a teaching resource to enhance curriculum and student engagement*

(Unpublished master thesis), School of Education and Counseling Psychology, Dominican University of California.

- Tural, A., & Kala, F. N. (2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının müze eğitimine yönelik özyeterlik inançları. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3(1), 108-121.
- Uslu, S., & Yeşilbursa, C. C. (2014). Öğretmen adayları için “müze eğitimine ilişkin öz-yeterlik inancı ölçeği” geliştirme çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 1306-1319. doi: 10.14687/ijhs.v11i2.2850
- Yeşilbursa, C. C., & Uslu, S. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançları. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(16), 410-428.
- Yurtdakal, K., & Karakaş, H. (2021). The self-efficacy of classroom teachers to organize educational trips to out-of-school learning environments. *HAYEF: Journal of Education*, 18(2), 295-322. doi: 10.5152/hayef.2021.20032